

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning och av 46 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning och lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet ändras.

Det föreslås att kvaliteten på ordnandet av fristående examina förbättras genom att det föreskrivs om de kriterier som examensarrangören ska uppfylla samt om examensarrangörens uppgifter. Examensarrangören ska ha tillräckliga ekonomiska och yrkesmässiga förutsättningar för ordnande av fristående examina samt tillräcklig sakkunskap om systemet med fristående examina och de examina som den ordnar.

Examenskommissionernas uppgifter ändras så att kvalitetssäkring och utvecklande av fri-

stående examina och systemet med fristående examina accentueras. Examenskommissionerna ska vid skötseln av uppgifterna enligt lagen bistås av ett sekretariat för fristående examina som ska inrättas i anslutning till Utbildningsstyrelsen.

Systemet med fristående examina ska i högre grad utgå från arbetslivet, och detta uppnås genom att det även föreskrivs om bedömning och bedömare. Den som är missnöjd med bedömningen har möjlighet att begära omprövning hos examenskommissionen som vid behov kan bestämma att en ny bedömning ska företas.

Lagarna avses träda i kraft den 1 augusti 2016.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	3
2.1 Lagstiftning och praxis.....	3
Examenskommissioner och avtal om att ordna fristående examina	3
Möjligheter att avlägga examen	5
Personlig tillämpning	5
Examensbetyg	5
Bedömning av examinandens kunnande	5
Avgifter för examina	6
2.2 Bedömning av nuläget	6
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	7
3.1 Målsättning.....	7
3.2 De viktigaste förslagen.....	8
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	9
4.1 Ekonomiska konsekvenser.....	10
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	10
4.3 Samhälleliga konsekvenser	10
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	11
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	11
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats	11
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	12
DETALJMOTIVERING	13
1 LAGFÖRSLAG	13
1.1 Lagen om ändring av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.....	13
1.2 Lagen om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet..	19
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	19
3 IKRAFTTRÄDANDE	20
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	20
LAGFÖRSLAG	21
1 Lag om ändring av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.....	21
2 Lag om ändring av 46 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kultur- verksamhet.....	24
PARALLELLEXT	25
1 Lag om ändring av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.....	25
2 Lag om ändring av 46 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet	31

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Enligt utvecklingsplanen för utbildning och forskning 2011—2016 ska systemet med fristående examina vidareutvecklas som en del av det yrkesinriktade examenssystemet. Målet är att systemet med fristående examina stärks så att det bättre kan användas dels för att påvisa och utveckla kompetens som förvärvats i arbetslivet, dels som ett flexibelt system för att identifiera kompetens.

Undervisnings- och kulturministeriet tillsatte den 11 mars 2014 en arbetsgrupp för att bedöma hur systemet med fristående examina fungerar och utarbeta förslag till utvecklande av systemet med fristående examina så att det i högre grad utgår från arbetslivet och oberoendet i fråga om hur kompetens förvärvats kvarstår, examenskommissionernas verksamhet skärps och kvaliteten på de fristående examina kan säkerställas. Vid utarbetandet av förslagen till utvecklande av systemet med fristående examina har man beaktat de riktlinjer som finansieringsgruppen för yrkesutbildningen dragit upp och riktlinjerna för utvecklande av examenssystemet och de därmed sammanhängande ändringarna av lagstiftningen. Utgångspunkten har varit att propositionen ska främja kvaliteten på systemet med fristående examina och att systemet i högre grad ska utgå från arbetslivet och att de ekonomiska konsekvenserna är kostnadsneutrala.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Bestämmelser om ordnande av fristående examina, fristående examina och examenskommissionernas uppgifter finns i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) och i förordningen om yrkesinriktad vuxenutbildning (812/1998).

Enligt 1 § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning finns det i lagen bestämmelser om yrkesinriktade grundexamina, yrkesexamina och specialyrkesexamina som avläggs genom fristående examina och om utbildning som

förbereder för dessa examina samt om annan yrkesinriktad tilläggsutbildning än sådan som förbereder för fristående examina (yrkesinriktad vuxenutbildning). Enligt 2 § 1 mom. i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning är syftet med den yrkesinriktade vuxenutbildningen att upprätthålla och höja befolkningens yrkeskunnande, ge de studerande färdigheter för att utöva ett självständigt yrke, utveckla arbetslivet och svara mot dess behov av kunnande samt främja sysselsättningen och stödja livslångt lärande. Enligt 2 mom. i paragrafen är syftet dessutom att ge möjlighet att påvisa yrkesskickligheten oberoende av hur den förvärvats samt att främja avläggande av examina eller delar av dem. Bestämmelserna träder den 1 augusti 2015 i kraft i ovannämnda ordalydelse.

Systemet med fristående examina utgör ett flexibelt sätt att förnya och påvisa yrkesskicklighet som förvärvats på olika sätt. Inom de fristående examina görs det utifrån examinandens personliga behov och om nödvändigt utifrån arbetsplatsens behov upp en plan för den utbildning en person behöver och hur annat kunnande ska förvärvas. Detta görs i enlighet med examensgrunderna. En viktig princip i systemet med fristående examina är identifiering och erkännande av kunnande som förvärvats på olika sätt. Det kunnande som påvisas genom fristående examina har en person kunnat förvärva i arbetslivet, genom utbildning eller på något annat sätt, såsom fritidsintressen. En annan viktig egenskap i systemet med fristående examina är en stark koppling till arbetslivet. Denna koppling tar sig uttryck i att aktörer i arbetslivet deltar i utarbetandet av grunderna för fristående examina, ordnandet av examensfall, bedömningen av examensprestationer och förvärvandet av yrkesskicklighet samt är medlemmar i examenskommissionerna.

Examenskommissioner och avtal om att ordna fristående examina

Enligt 7 § 1 mom. i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning svarar examenskommissio-

nera som finns i anslutning till Utbildningsstyrelsen för ordnandet och övervakningen av de fristående examina. Enligt 7 § 2 mom. i den lagen bestämmer Utbildningsstyrelsen branscher och verksamhetsområden för de olika examenskommissionerna samt tillsätter kommissionerna för högst tre år i sänder. Till en examenskommission utses högst nio medlemmar och medlemmarna ska företräda arbetsgivare, arbetstagare, lärare och, om den självständiga yrkesutövningen i branschen är av betydande omfattning, självständiga yrkesutövare. Utbildningsstyrelsen har för perioden den 1 augusti 2013 till den 31 juli 2016 tillsatt sammanlagt 147 examenskommissioner och i dessa finns det sammanlagt ungefär 930 medlemmar och 65 permanenta sakkunniga. Till examenskommissionerna har det utsetts 90 utomstående sekreterare, vilket innebär att 61 procent av examenskommissionerna har en utomstående sekreterare. Av examenskommissionerna har sammanlagt 57 valt en sekreterare inom sig.

I 2 § i förordningen om yrkesinriktad vuxenutbildning föreskrivs det om tillsättande av examenskommissioner, deras sammansättning och beslutsfattande. Majoriteten av medlemmarna i en examenskommission ska företräda arbetsgivare, arbetstagare och självständiga yrkesutövare. Arbetsgivarna och arbetstagarna ska ha lika många företrädare. Om en medlem avgår under mandatperioden, utses i hans eller hennes ställe en ny medlem.

Enligt 7 § 3 mom. i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning ingår examenskommissionerna avtal om att ordna fristående examina med de utbildningsanordnare som avses i 4 § samt vid behov med andra sammanslutningar och stiftelser som har tillräcklig sakkunskap för ordnande av fristående examina (examensarrangör). Examenskommissionerna ska ingå avtalen så att examensdeltagarna erbjuds tillräckligt med examenstillfällen. Examenskommissionerna har ingått avtal om att ordna fristående examina med utbildningsanordnare som har tillstånd enligt 4 § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning att ordna yrkesinriktad tilläggsutbildning samt med andra sammanslutningar enligt regionala och examensspecifika behov.

Bestämmelser om avtal om att ordna fristående examina finns i 5 § i förordningen om yrkesinriktad vuxenutbildning. Ett avtal om att ordna fristående examina ska åtminstone ta upp 1) de examina som avtalet gäller, 2) examensspråken, 3) arrangemangen i samband med examenstillfällena, 4) de personer som bedömer examensprestationerna, 5) möjligheten att avlägga en fristående examen utan förberedande utbildning, 6) avgifterna för dem som deltar i examenstillfällena som ordnas utan förberedande utbildning, 7) ordnandet av information och rådgivning om avläggande av examina och om de kostnader som examenstillfällena förorsakar deltagarna, 8) förfarandet vid avgörande av meningsskiljaktigheter som gäller avtalet och 9) avtalets giltighet samt hävning och uppsägning av det. Utbildningsstyrelsen har gett en anvisning (1/440/2012) om avtal om att ordna fristående examina mellan en examenskommission och en examensarrangör. Som bilaga till avtalen om att ordna fristående examina ska examensarrangörerna göra upp en plan för hur de i praktiken tänker ordna fristående examina. Utbildningsstyrelsen har gett en anvisning om planens innehåll.

Enligt 5 § 2 mom. i förordningen ska Utbildningsstyrelsen bistå examenskommissionerna vid utredningen av läroanstalternas förutsättningar att ordna examina. Utbildningsstyrelsen ska på begäran av en examenskommission utreda förutsättningarna för att ordna fristående examina.

Enligt 3 § i förordningen om yrkesinriktad vuxenutbildning har examenskommissionerna utöver de uppgifter som nämns i lagen till uppgift att följa hur systemet med fristående examina fungerar inom respektive bransch och att vid behov ta initiativ till utvecklande av systemet. De utkast till grunderna för fristående yrkesexamina som är under beredning överlämnas av Utbildningsstyrelsen till den examenskommission som ansvarar för respektive examen samt vid behov till examenskommissionerna inom relaterade branscher för utlåtande. Företrädare för examenskommissionerna har även deltagit i arbetsgrupperna som utarbetar grunderna för fristående examina. Dessutom har examenskommissionerna till Utbildningsstyrelsen lämnat förslag om behovet av att utveckla examina.

Möjligheter att avlägga examen

Enligt 7 b § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning är en examensarrangör skyldig att på det sätt som avtalats med en examenskommission ordna möjligheter att avlägga fristående examina också utan förberedande utbildning. Enligt 2 mom. svarar utbildningsanordnaren för att den som deltar i utbildning som förbereder för fristående examen som en del av utbildningen ges möjlighet att avlägga en fristående examen. Utbildningsanordnaren svarar också för att den som deltar i förberedande utbildning har möjlighet att delta i ett nytt examenstillfälle, om han eller hon inte har avlagt en examensdel med godkänt vitsord eller vill höja vitsordet.

Personlig tillämpning

Enligt 8 a § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning svarar utbildningsanordnaren för den personliga tillämpningen när det gäller ansökan till fristående examen och till utbildning som förbereder för sådan, avläggande av examen och förvärv av behövlig yrkesskicklighet samt för handledningen i anslutning till dessa. Om en person inte har deltagit i utbildning som förbereder för fristående examen, svarar examensarrangören för den personliga tillämpningen. Närmare bestämmelser om förfarandena vid personlig tillämpning får utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om detta träder i kraft den 1 augusti 2015.

Det kunnande som den som avlägger fristående examen har förvärvat tidigare utreds som en del av den personliga tillämpningen. Det finns inga bestämmelser om identifiering och erkännande av kunnande som förvärvats tidigare. Utbildningsstyrelsen har gett anvisningar om att när en person ansöker till examen ska det kunnande personen förvärvat tidigare utredas mångsidigt. På denna grund bedöms det till vilka delar en framställning om att kunnandet ska erkännas kan göras direkt med stöd av dokumentet, till vilka delar personen kan anvisas direkt till ett examensstillfälle och till vilka delar personen ges

handledning i hur den behövliga yrkesskickligheten ska förvärvas. Om en person har tillräckligt med dokumentation för erkännande av kunnandet, såsom betyg över en avlagd examensdel, gör en bedömningsgrupp bestående av tre parter en framställning till examenskommissionen om att kunnandet ska erkännas som en del av examen.

Examensbetyg

Bestämmelser om utfärdande av examensbetyg och lämnande av uppgifter finns i 7 a § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning. Enligt den paragrafen ska examenskommissionen utfärda ett examensbetyg när en person med godkänt resultat har avlagt de examensdelar som krävs för examen. Examenskommissionen ska på begäran utfärda ett betyg över avlagda examensdelar. Bestämmelser om examensbetygets innehåll finns i 6 § i förordningen om yrkesinriktad vuxenutbildning. Examensbetyget undertecknas av en företrädare för examenskommissionen och en företrädare för examensarrangören.

Bedömning av examinandens kunnande

Bestämmelser om bedömning av examinandens kunnande finns i 15 a § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning, och enligt paragrafen är syftet med bedömningen av kunnandet att ge information om examinandens kunnande samt säkerställa att kraven på yrkesskicklighet i examensgrunderna uppnås. Examinandens kunnande ska bedömas mångsidigt genom att kunnandet jämförs med det kunnande som anges i examensgrunderna. Enligt 7 § i förordningen om yrkesinriktad vuxenutbildning bedöms ett godkänt kunnande inom yrkesinriktade grundexamina med tillämpning av skalan berömliga (3), goda (2) och nöjaktiga (1). Inom yrkesexamina och specialyrkesexamina bedöms kunnandet med tillämpning av skalan godkänd/underkänd.

I avtalen om att ordna fristående examina ska det kommas överens om vem som bedömer examensprestationerna. Examenskommissionernas praxis varierar i fråga om hur

exakt det avtalas om vilka kriterier bedömnarna ska uppfylla. Utgångspunkten är att examensprestationerna bedöms av en bedömningsgrupp som består av företrädare för arbetsgivare, arbetstagare och utbildningssektorn. Om den examensprestation som bedöms hör till en examen där självständig yrkesutövning är utmärkande för branschen, får en självständig yrkesutövare ersätta företrädaren för arbetsgivare eller arbetstagare. En del av examenskommissionerna har gett närmare anvisningar om de kriterier som bedömnarna ska uppfylla, dvs. de har t.ex. krävt att bedömnarna ska ha en viss tids arbetserfarenhet eller examensbetyg från en viss bransch.

Inom den yrkesinriktade vuxenutbildningen tillämpas på rättelse och omprövning av bedömningen bestämmelserna i 25 c § i lagen om grundläggande yrkesutbildning (630/1998). Examinanden får begära rättelse eller omprövning inom 14 dagar från den tidpunkt då han eller hon har haft möjlighet att ta del av resultaten av bedömningen samt hur bedömningsgrunderna har tillämpats på honom eller henne. Begäran om rättelse av bedömningen görs hos examenskommissionen.

Avgifter för examina

Enligt 17 § 3 mom. i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning tas examensavgift ut hos den som deltar i en fristående examen. Examensavgiften fastställs så att avgifterna motsvarar kostnaderna för examensverksamheten. Bestämmelser om examensavgiften utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet (1323/2001). År 2014 är examensavgiften 58 euro. Examensavgiften tas ut en gång per examen som avläggs, och den är lika stor oberoende av om personen avlägger hela examen eller endast en del av den. Om examinanden senare fortsätter att avlägga samma examen, behöver han eller hon inte betala examensavgiften på nytt. År 2013 uppgick inflödet av examensavgift till 2 865 703 euro. Med avgiften för fristående examina betalas examenskommissionernas utgifter och arvoden till utomstående sekreterare samt vissa andra kostnader som hänför sig till examenskommissionssystemet.

2.2 Bedömning av nuläget

När systemet med fristående examina inrättades var dess centrala utgångspunkter att ge medborgarna kunnande som motsvarar arbetslivets behov och att erbjuda i första hand personer som redan befunnit sig i arbetslivet en möjlighet att vid ett examenstillfälle påvisa vad de lärt sig i arbetet. Att systemet är trovärdigt med tanke på arbetslivet realiserar bl.a. på så sätt att aktörerna i arbetslivet deltar i systemets alla faser.

Efter att systemet med fristående examina infördes, dvs. 1994, har antalet examina ökat betydligt och i nuläget avläggs en hel examen av ungefär 35 000 personer per år (år 2000 ungefär 18 000). Dessutom avlägger ungefär 23 000 personer per år en del eller delar av en examen (år 2000 var antalet ungefär 10 000). Av dessa avlägger en del senare hela examen. I och med reformen av systemet för finansiering av yrkesutbildningen kommer det att bli vanligare att avlägga delar av en examen och antalet personer som gör det kommer sannolikt att stiga ytterligare.

När systemet infördes var examenskommissionerna den viktigaste aktören inom det arbetslivsrelaterade samarbetet. De hade möjlighet att följa enskilda examenstillfällen och att genom avtal om att ordna examen se till att alla examina är tillgängliga i tillräcklig utsträckning regionalt sett och att examenstillfallen är högklassiga.

Till följd av att verksamheten utvidgats kan examenskommissionerna inte längre genom enhetlig praxis övervaka ordnandet av examenstillfällen. En onödigt stor del av examenskommissionernas arbetstid går åt till bl.a. att granska betygs riktighet och sammanträdestekniska ärenden. Examenskommissionernas verksamhetsformer avviker även i alltför stor grad från varandra. Detta har lett till en situation där problem i anslutning till kvaliteten på verksamheten framträder i form av enskilda examinanders begäran om rättelse. Examinandernas rättssäkerhet har blivit sämre till följd av de varierande verksamhetsformerna i anslutning till ordnandet av fristående examen.

I varje examenskommission finns det en stor sakkunskap om examina inom dess bransch. Kommissionernas ståndpunkt beak-

tas dock för närvarande inte i tillräcklig grad vid utvecklandet av systemet med fristående examina.

Examenskommissionernas arbetsmängd har även ändrats. Antalet avlagda examina enligt examenskommission varierar mellan ett tiotal examina och flera tusen. Detta innebär ofrånkomligen att olika praxis tillämpas bl.a. i fråga om hur examenskommissionerna i praktiken får utföra kvalitetskontrollen av ordnandet av fristående examina.

En omständighet som säkerställer att systemet med fristående examina utgår från arbetslivet är att aktuella grunder för fristående examen utarbetats med utgångspunkt i arbetslivet. Grunderna för fristående examina har utarbetats i arbetsgrupper där det finns företrädare för arbetsgivare, arbetstagare och undervisningsområdet. Utlåtande om utkastet till grunder för fristående examina har utöver av andra aktörer i arbetslivet begärts även av examenskommissionerna och dessutom har det i vissa arbetsgrupper som ska reformera fristående examina funnits företrädare för en examenskommission. Examenskommissionerna har i varierande grad gjort framställningar till Utbildningsstyrelsen om behovet av att utveckla yrkesexamina.

De som bedömer examensprestationerna är i systemet med fristående examina viktiga aktörer, men i det nuvarande systemet är bedömningen och bedömarnas ställning oklar och delvis slumpartad. Det finns inga bestämmelser om en bedömningsgrupps sammansättning och ställning, och examenskommissionernas praxis varierar i fråga om vilka kriterier en bedömare i praktiken ska uppfylla. Behörighetsförhållandena mellan bedömarna och examenskommissionerna är inte tydliga och hur förtrogna de som bedömer examensprestationerna är med sin uppgift varierar beroende på examensarrangören. Det föreskrivs inte tydligt om beslutsfattandet och relationen mellan bedömningen och examenskommissionerna, och bedömningen har ingen formell ställning. Oklarheten i fråga om bedömningens ställning har även att göra med att examinanderna inte har haft en tvådelad möjlighet att begära rättelse och omprövning av bedömningen.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Syftet med propositionen är att systemet med fristående examina i högre grad ska utgå från arbetslivet. Avsikten är att förtydliga de olika aktörernas roller och uppgifter i de olika faserna av systemet med fristående examina från planeringen till genomförandet samt vidare till bedömningen av systemet och utvecklandet av det. Målet är att säkerställa att systemet med fristående examina svarar mot arbetslivets behov av kunnskap och att de olika aktörerna kan förlita sig på att systemet håller hög kvalitet.

Propositionen syftar till att stärka examenskommissionernas uppgift som kvalitetsövervakare av ordnandet av fristående examina. Avsikten är även att examenskommissionernas behörighet ska vara tydlig och att examenskommissionernas arbetsmetoder ska vara enhetligare, vilket förbättrar kvaliteten på systemet med fristående examina och också medför att de olika aktörerna kan förlita sig på det kunnande som systemet tillhandahåller och erkänner. Propositionen syftar även till att examenskommissionernas sakkunskap ska utnyttjas i högre grad vid utvecklandet av fristående examina. Examenskommissionernas arbete ska stödjas på ett mer systematiskt sätt.

Avsikten med propositionen är att stärka den roll bedömarna av fristående examina har vid bedömningen av examensprestationer och på så sätt säkerställa att de fristående examina utgår från arbetslivet. Avsikten är även att stärka rättssäkerheten för dem som avlägger fristående examen i situationer där bedömningen av examensprestationen inte har genomförts i enlighet med systemets principer eller examinanden upplever att bedömningen inte har varit rättvis.

När reformen av systemet för finansiering av yrkesutbildningen är klar kommer det i fortsättningen sannolikt att avläggas ett större antal examina och delar av examina. Propositionen syftar till att resurserna för och stödet till verksamheten med fristående examina ska uppdateras så att de motsvarar utvidgningen av systemet.

3.2 De viktigaste förslagen

Systemet med fristående examina är i utgångsläget ett examenssystem för arbetslivet. Som bedömare av examensprestationer är företrädarna för arbetslivet centrala aktörer som säkerställer att en examinand när han eller hon har avlagt en examen med godkänt vitsord har det kunnande som krävs i examen. Examenskommissionerna ska även i fortsättningen bestå av till största delen företrädare för arbetslivet. Dessa ska delta i utvecklandet av fristående examina och systemet med fristående examina, ingå avtal om ordnande av fristående examina med examensarrangörerna och övervaka att avtalen fullgörs samt på olika sätt planera, bedöma och lägga fram förslag till utvecklande av hela systemet med fristående examina och hur det fungerar. I bestämmelserna preciseras de olika aktörernas ställning och uppgifter, och därigenom kan man bättre säkerställa arbetslivets deltagande i de olika faserna av systemet med fristående examina.

Bestämmelserna om examensarrangörerna och deras uppgifter ska bli mer detaljerade. Bestämmelserna förtydligar vem som kan vara examensarrangör och vilka uppgifter examensarrangören har. Examensarrangörer är i enlighet med gällande praxis de som har tillstånd att ordna utbildning samt andra sammanslutningar eller stiftelser som har ingått avtal om att ordna fristående examen med en examenskommission. Av examensarrangörerna krävs att de har tillräckliga ekonomiska och yrkesmässiga förutsättningar samt kunnande om systemet med fristående examina och tillräcklig sakkunskap om de examina som ordnas.

Examensarrangören har till uppgift att ordna tillräckligt med examenstillfällen. En examinand ska ha möjlighet att avlägga fristående examen inom en rimlig tid. Avtalen om att ordna fristående examen jämte bilagorna förpliktar parterna, vilket innebär att examensarrangörerna ska ordna examenstillfällen i enlighet med avtalen. Examensarrangörerna har även till uppgift att göra självvärdering av ordnandet av fristående examina och

delta i den kvalitetssäkring som utförs av examenskommissionerna.

Förfarandet för att tillsätta examenskommissioner ändras inte. Utbildningsstyrelsen tillsätter examenskommissionerna för högst tre år i sänder. Till en examenskommission ska det utses högst sju medlemmar. Av grundad anledning ska till en examenskommission dock kunna utses nio medlemmar.

Medlemmarna i examenskommissionerna ska företräda arbetsgivare, arbetstagare och undervisningsområdet samt självständiga yrkesutövare, om den självständiga yrkesutövningen i branschen är av betydande omfattning. Företrädaren för undervisningsområdet ska ha erfarenhet av att undervisa, men behöver inte arbeta som lärare, utan kan även vara t.ex. rektor för en läroanstalt.

Utbildningsstyrelsen kan enligt behov och i enlighet med de tillgängliga resurserna utse permanenta sakkunniga till examenskommissionerna på kommissionerna förslag. De permanenta sakkunniga deltar inte i examenskommissionernas beslutsfattande. Dessutom kan examenskommissionerna enligt behov vid sina enskilda sammanträden höra branschspecifika sakkunniga.

Examenskommissionernas uppgifter ska utvecklas för att i högre grad säkerställa kvaliteten på ordnandet av fristående examina samt främja påvisat kunnande och kompatibilitet. Dessutom ska kommissionerna delta i utvecklandet av systemet med fristående examina i fråga om den egna branschen och det egna verksamhetsområdet. Examenskommissionerna ansvarar fortfarande för organisationen av ordnandet av fristående examina genom att ingå avtal om att ordna examina med examensarrangörerna. På detta sätt deltar examenskommissionerna i genomförandet av fristående examina.

En av examenskommissionernas centrala uppgifter är att se till och övervaka att examenstillfällena ordnas i enlighet med avtalet om och planen för att ordna fristående examen och att man vid examenstillfällena iakttar examensgrunderna. Examenskommissionerna kan med hjälp av olika metoder säkerställa kvaliteten på det praktiska genomförandet av ordnandet av fristående examina. Den information som samlats in om ordnandet av fristående examina ska utnyttjas vid

utvecklandet av ordnandet av fristående examina t.ex. genom att ordna behövlig utbildning. För att säkerställa kopplingen till arbetslivet kan examenskommissionerna för Utbildningsstyrelsen även framföra synpunkter om behovet av att utveckla systemet med fristående examina.

Examenskommissionerna utfärdar examensbetyg samt på begäran betyg över avlagda examensdelar. Examenskommissionerna har även till uppgift att behandla begäran om omprövning av bedömningen av en examinands kunnande. Först krävs begäran om rättelse av bedömningen hos dem som bedömt examensprestationerna, och den som är missnöjd med bedömarnas beslut kan sedan begära omprövning hos examenskommissionen. Examenskommissionerna bestämmer vid behov att en ny bedömning ska företas och får av grundad anledning kräva att nya bedömare av examensprestationen utses.

En av examenskommissionernas uppgifter är att till Utbildningsstyrelsen göra framställningar om utvecklande av innehållet i de yrkesinriktade examina. Examenskommissionerna deltar i utarbetandet av grunderna för de examina som de ansvarar för, t.ex. genom att delta i en arbetsgrupp som utarbetar examensgrunder eller genom att lämna utlåtande om utkastet till examensgrunder. Examenskommissionerna deltar i samarbete med utbildningskommissionerna även i utvecklandet av strukturen för yrkesinriktade examina.

Det föreslås att det som stöd för examenskommissionernas arbete inrättas ett sekretariat för fristående examina. Sekretariatet bidrar till att examenskommissionerna kan koncentrera sig på att säkerställa att kopplingen till arbetslivet genomförs vid planeringen och ordnandet av fristående examina. I fortsättningen ska det inte utses utomstående sekreterare till examenskommissionerna och sekreterare ska inte heller väljas inom examenskommissionerna.

Sekretariatet för fristående examina ska inrättas i anslutning till Utbildningsstyrelsen. Detta säkerställer att sekretariatet arbetar i nära samarbete med bl.a. dem som utarbetar grunderna för fristående examina. Sekretariatet har till uppgift att bistå examenskommissionerna i deras uppgifter enligt lagstiftningen.

Bestämmelserna om bedömning av examensprestationer ändras så att kopplingen till arbetslivet kan garanteras när det gäller den allra viktigaste delen av systemet, dvs. examenstillfället. Vid bedömningen är det viktigt att bedömaren har yrkeskunskaper om den examen eller examensdel som bedöms, och att bedömaren har tillräckliga insikter i examens innehåll och principerna för systemet med fristående examina. En bedömare förutsätts ha tillräckliga yrkeskunskaper i förhållande till examensgrunderna och tillräcklig yrkesskicklighet i fråga om branschen som ska bedömas. Bedömarna ska vara insatta i utgångspunkterna för bedömningen och grunderna för den examen som bedöms. Dessutom ska en av bedömarna ha genomgått examensmästarutbildning.

Bedömningsgruppen som består av företrädare för arbetsgivare, arbetstagare och undervisningsområdet genomför bedömningen av de examensprestationer som utgör en del av examen. Om den självständiga yrkesutövningen i branschen är av betydande omfattning, får en självständig yrkesutövare ersätta företrädaren för arbetsgivare eller arbetstagare.

Bedömningsgruppen ska göra en framställning om bedömningen av examensprestationerna till examenskommissionen som utifrån bedömningen utfärdar ett betyg över examina och på begäran över examensdelar. Om examenskommissionen har anledning att misstänka att bedömningen inte har gjorts i enlighet med bestämmelserna eller avtalet om att ordna examen, kan den bestämma att en ny bedömning ska företas.

Examinandernas rättssäkerhet förbättras. En examinand har rätt att få veta hur bedömningsgrunderna har tillämpats på hans eller hennes prestation. Dessutom ska det föreskrivas att förfarandet för rättelse av bedömningen sker i två steg. En examinand får hos bedömarna begära rättelse av bedömningen av en examensdel. Omprövning av bedömningen av en examensdel får begäras hos examenskommissionen som får bestämma att det ska utföras en ny bedömning och av grundad anledning kräva att examensarrangören ska utse nya bedömare.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Propositionen syftar till att inflödet av examensavgifter delvis omdisponeras. I propositionen föreslås det att det i anslutning till Utbildningsstyrelsen inrättas ett sekretariat för fristående examina, vars utgifter täcks med avgifter för fristående examina. Kostnadsneutraliteten i fråga om inrättandet av sekretariatet för fristående examina har samband med antalet examenskommissioner och inflödet av avgifter för fristående examina. Att ett sekretariat för fristående examina inrättas kräver att antalet examenskommissioner minskar och dessutom ska sekretariatets storlek anpassas till det antagna inflödet av avgifter för fristående examina.

År 2013 var inflödet av avgifter för fristående examina ca 2,865 miljoner euro. Av denna summa utgjorde examenskommissionernas utgifter för sammanträden, resor o.d. ca 1,8 miljoner euro. Den andel som sekretärarnas arvoden utgör av detta uppgår till ca 445 000 euro, dvs. 28 procent. Med avgiften för fristående examina har man täckt även examenskommissionernas andra utgifter, såsom utbildningar som Utbildningsstyrelsen ordnar och utgifter för styrning och utveckling samt för uppgifter i anslutning till förvaltning, betalningar, bokföring och arkivering.

Sekretariatet för fristående examina ska ha en storlek på 10–15 årsverken. Detta förutsätter att det totala inflödet av avgifter för fristående examina inte ändras och att antalet examenskommissioner minskar.

Sekretariatets storlek anpassas till inflödet av avgifter för fristående examina och antalet examenskommissioner som tillsätts under den följande verksamhetsperioden. De totala utgifterna för ett sekretariat på tio årsverken uppgår till ca 1,15 miljoner euro och utgifterna för hundra examenskommissioner till ca. 870 000 euro. De sammanlagda utgifterna för verksamheten i modellen är 2 miljoner euro. De totala utgifterna för ett sekretariat på 15 årsverken skulle stiga till ca 2,5 miljoner euro. Skillnaden mellan betalningsinkomsten och utgifterna för verksamheten används bland annat till examenskommissionernas utbildning.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Propositionen inverkar på Utbildningsstyrelsens verksamhet på så sätt att det i anslutning till styrelsen ska inrättas ett sekretariat för fristående examina senast den 1 augusti 2016. Propositionen har inga direkta personalkonsekvenser på Utbildningsstyrelsens nuvarande personals antal, utan sekretariatet för examenskommissionerna är nytt och dess utgifter finansieras i sin helhet via avgifterna för fristående examina.

År 2015 ska Utbildningsstyrelsen i samarbete med arbetslivsorganisationerna bilda sig en uppfattning om examenskommissionernas antal och verksamhetsområden så att de nya kommissionerna kan utses så att de inleder sitt arbete den 1 augusti 2016. Examenskommissionernas verksamhet, verksamhetsområden och antal ändras som en del av den strukturella reform av yrkes- och specialyrkesexamina som det har beslutats om i den lagstiftning om examensstrukturen för yrkesutbildningen som riksdagen godkänt. Till denna del träder lagen om ändring av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning i kraft den 1 augusti 2015.

4.3 Samhälleliga konsekvenser

Ändringar i arbetslivet sker allt snabbare. Nya yrken uppstår och gamla försvinner, och dessutom orsakar det regionala läget när det gäller plötsliga strukturförändringar att individer och ekonomiska regioner försätts i en ny situation i fråga om utkomst och näringsstruktur. Utöver förändringen i yrkesstrukturen ändras också yrkenas och arbetsuppgifternas innehåll. I den nya arbetsmarknadssituationen är det viktigare än tidigare att arbetslivet är nära kopplat till främst genomförandet och utvecklandet av det för den vuxna befolkningen avsedda systemet med fristående examina, och att den vuxna befolkningen som befinner sig i arbetslivet har flexibla möjligheter att även i situationer av förändring påvisa sitt kunnande och förbättra sin behörighet på arbetsmarknaden.

Syftet med utvecklandet av systemet med fristående examina är att förbättra kvaliteten på hela systemet och stärka dess koppling till arbetslivet. Avsikten är att aktörerna i arbets-

livet ska delta i utvecklandet av systemet med fristående examina och genomförandet av fristående examina samt bedömningen av hur systemet fungerar och vidareutvecklingen av det. Utgångspunkten är att man med hjälp av ett högklassigt system med fristående examina ska kunna tillföra arbetslivet en kunnig arbetskraft som svarar mot dess behov. Genom propositionen preciseras examenskommissionernas uppgifter, fastställs de kriterier som examensarrangörerna ska uppfylla samt föreslås att ett sekretariat för fristående examina ska inrättas. Allt detta främjar kvaliteten på systemet med fristående examina och bidrar till att aktörerna i arbetslivet deltar aktivt.

Propositionen stärker rättssäkerheten för dem som avlägger fristående examen i och med att rättelse av bedömningen av en examen eller examensdel får begäras först hos bedömarna och sedan hos examenskommissionen. Dessutom stärks examinandens rättssäkerhet av att systemet med fristående examina och kvaliteten på ordnandet av fristående examina bedöms i olika skeden (utarbetandet av avtal om att ordna fristående examina, ordnandet av examenstillfällen och genomförandet av bedömningen). Detta garanterar att examenstillfällen ordnas och att examensprestationerna bedöms i enlighet med föreskrifterna, bestämmelserna och avtalen.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Undervisnings- och kulturministeriet tillsatte den 11 mars 2014 en arbetsgrupp för att utveckla systemet med fristående examina, och i den deltog företrädare för undervisnings- och kulturministeriet, Utbildningsstyrelsen och de viktigaste intressentgrupperna. Arbetsgruppen hade till uppgift att lägga fram förslag till 1) utvecklande av systemet med fristående examina så att det i högre grad utgår från arbetslivet och att oberoendet i fråga om hur kunnandet förvärvats tryggas, 2) ett mer detaljerat fastställande av examenskommissionernas ställning och uppgifter, 3) avtalsförfarandet mellan examenskommissionerna och dem som ordnar förbe-

redande utbildning, 4) tillräcklig resursering av examenskommissionerna och deras verksamhetsformer samt 5) säkerställande av kvaliteten på fristående examina och utbildningen som förbereder för dem.

Regeringens proposition har beretts utifrån arbetsgruppens förslag och dess motiveringar. Vid beredningsarbetet beaktades dessutom de riktlinjer som finansieringsgruppen för yrkesutbildningen har dragit upp samt utvecklandet av det yrkesinriktade examenssystemet.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Utlåtanden om propositionen har i samband med beredningen begärts av följande instanser:

Akava ry, Ammatillisten Aikuiskoulutuskeskusten Rehtorit ry, Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry, Finlands näringsliv rf, Haus Kehittämiskeskus Oy, Hämeen Ammatti-instituutti, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Undervisningssektorns Fackorganisation rf, Utbildningsstyrelsen, Suomen Ammattiin Opiskeluvien Liitto - SAKKI ry, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Finlands Kommunförbund rf, Företagarna i Finland rf, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf, justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, Ami-säätiö, Länsirannikon Koulutus Oy, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä, Tammerfors stad, Rastor Oy, Savon koulutuskuntayhtymä, Markkinointi-Instituutin kannatusyhdistys ry, Kiinteistöalan Koulutussäätiös yrkesläroanstalt, Turun Aikuiskoulutussäätiö, Tampereen Aikuiskoulutussäätiö, Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä, Oulun seudun koulutuskuntayhtymä, Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä, Seinäjoen koulutuskuntayhtymä, Päijät-Hämeen koulutuskonserni, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, Axxell Utbildning Ab, Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur, Suomen yrittäjäopiston kannatus Oy, Oulun Aikuiskoulutuskeskus Oy, Rovaniemen koulutuskuntayhtymä, Haaga Instituutti - säätiö, Portaanpää ry, Varalan Säätiö, Lahden Diakoniasäätiö, Järviseudun koulutuskun-

tayhtymä, Kanneljärven kansanopiston kannatusyhdistys r.y., Harjun Oppimiskeskus Oy, Keski-Suomen Kansanopiston Kannatusyhdistys r.y., Reisjärven Kristillinen Kansanopistoyhdistys ry, S. ja A. Bovalliuksen säätiö, TUL:n Kisakeskussäätiö, Suomen Toimitusjohtajakoulu Oy, UNIC - palvelut Oy och Visuaaliviestinnän Instituutti VVI Oy. Dessutom bad undervisnings- och kulturministeriet att Utbildningsstyrelsen skulle samla tillräcklig respons på propositionen från examenskommissionerna och att organisationer inom arbetslivet på lämpligt sätt skulle samla tillräcklig respons från branschorganisationer.

I utlåtandena understöddes i regel målsättningarna i utkastet till regeringens proposition. Reformen sågs generellt som något positivt och nödvändigt för utvecklandet av systemet med fristående examina. I några uttalande ansågs det att inga reformer bör genomföras innan man har klart för sig vilka påverkningarna av de övriga reformerna gällande yrkesutbildningen kommer att vara.

Det ansågs att definitionen av examensarrangörernas ställning var bra, även om det i en del av utlåtandena konstaterades att det inte längre borde krävas att de ekonomiska och yrkesmässiga förutsättningarna bedöms för sammanslutningar med tillstånd att ordna yrkesinriktad grund- eller tilläggsutbildning. I de flesta utlåtandena ansågs det vara bra att andra sammanslutningar än sådana som har tillstånd att ordna utbildning fortsättningsvis får fungera som examensarrangörer.

Utvecklingen av examenskommissionernas uppgifter mot kvalitetsutvärdering samt mot utveckling av examina och verksamhet sågs generellt som positiv. Det ansågs dock vara ett problem att examenskommissionernas möjligheter att ingripa i den bedömning som bedömnarna gör är mycket begränsade i propositionen. I en del av utlåtandena framfördes önskemålet att examenskommissionerna skulle ha större befogenhet än i propositionen att ingripa i bedömningen också när bedömningen inte är uppenbart felaktig. I en del utlåtanden uttrycktes farhågor om att propo-

sitionen äventyrar nivån på examina. I en del utlåtanden ansågs det dessutom att en minskning av antalet medlemmar i examenskommissionerna till sju äventyrar en tillräcklig kunskap om branschen i examenskommissionerna.

Det understöddes att i lagstiftningen tas in en tydligare definition av bedömningen, liksom ett tvådelat rättelseförfarande i de situationer då examinanden är missnöjd med bedömningen. Mycket uppmärksamhet fästes vid bedömnarnas kunskaper, och bedömnarnas utbildning betonades. Bedömnarnas trepartsbasis ansågs vara bra. När det gäller vissa examina ansågs det dock inte vara möjligt att förverkliga trepartsbasis. Till exempel i sådana examina där det i praktiken inte finns företrädare för arbetstagarna ska det vara möjligt att göra ett undantag från trepartsbasis.

Det sekretariat för fristående examina som det i utkastet till regeringens proposition föreslogs att ska inrättas i anslutning till Utbildningsstyrelsen understöddes generellt. I ett flertal utlåtanden konstaterades att man i samband med att sekretariatet för fristående examina inrättas måste se till att det finns tillräcklig sakkunskap om branschen.

På basis av utlåtandena har examenskommissionernas medlemsantal utvidgats samt har det lagts till en undantagsbestämmelse om bedömningsgruppens sammansättning. Dessutom har examenskommissionens möjligheter att ingripa i bedömningen precisrats.

6 Samband med andra propositioner

Regeringen har till riksdagen överlämnat en proposition med förslag till granskning av bestämmelserna om sökande av ändring i vissa förvaltningsärenden (RP 230/2014). I den propositionen föreslås att 16 § 1 mom. i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning ändras. I denna proposition föreslås att 6 a punkten i samma 16 § 1 mom. upphävs.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag**1.1 Lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning**

6 §. Examensarrangörer. Det föreslås att det till lagen fogas en ny 6 § i stället för den 6 § som upphävts tidigare. I den nya paragrafen föreskrivs det om examensarrangörer. I 1 mom. anges det vem som kan vara en examensarrangör. I bestämmelsen föreslås det att examenskommissionen ska kunna ingå ett avtal om att ordna examen med en aktör som har tillstånd att ordna utbildning eller en annan sammanslutning eller stiftelse. Bestämmelsen motsvarar 7 § 3 mom. i den gällande lagen. Jämfört med den gällande bestämmelsen anges det dock tydligare vilka aktörer som kan ingå avtal. I bestämmelsen tas som eventuella examensarrangörer även in aktörer som ordnar grundläggande yrkesutbildning. De andra sammanslutningar eller stiftelser som inte har det tillstånd att ordna utbildning som avses i 8 § i lagen om grundläggande yrkesutbildning eller 4 § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning är dessutom i fortsättningen de examensarrangörer mer jämställda med de sammanslutningar eller stiftelser som har tillstånd att ordna utbildning.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs det om de kriterier som examensarrangörerna ska uppfylla. I den gällande lagen finns ingen motsvarande bestämmelse. Examensarrangören ska ha tillräckliga ekonomiska och yrkesmässiga förutsättningar för att ordna fristående examen. Examensarrangören ska vara tillräckligt solvent så att den kan ordna examenstillfällen av hög kvalitet och utveckla sin examensverksamhet. När solvensen bedöms ska arrangörens förmåga att anpassa sig till plötsliga förändringar i den interna finansieringen beaktas. Den som ämnar bli examensarrangör ska visa hur yrkesskickligheten i ordnandet av fristående examina tryggas och hur bedömare som uppfyller kraven enligt lagen utses. Examensarrangören ska ha den yrkesmässiga sakkunskap som behövs för att ordna fristående examina. När det

gäller sökande som har ett tillstånd att ordna grundläggande yrkesutbildning eller yrkesinriktad tilläggsutbildning som beviljats av undervisnings- och kulturministeriet kan det vid bedömningen av de ekonomiska och yrkesmässiga förutsättningarna beaktas att motsvarande omständigheter har behandlats i samband med bedömningen av förutsättningarna för att ordna utbildningen. Examensarrangören ska även kunna visa att den har tillräcklig sakkunskap om systemet med fristående examina och om de examina som den ordnar. Närmare bestämmelser om de ovannämnda förutsättningarna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt paragrafens 3 mom. är examensarrangörerna skyldiga att ordna tillräckligt med examenstillfällen med tanke på behovet. I den gällande lagen finns ingen motsvarande bestämmelse. Enligt den gällande 7 b § svarar utbildningsanordnaren för att den som deltar i utbildning som förbereder för fristående examen som en del av utbildningen ges möjlighet att avlägga en fristående examen. I 7 § i den gällande lagen föreskrivs det dessutom att examenskommissionerna ska ingå avtalen så att examensdeltagarna erbjuds tillräckligt med examenstillfällen. Examensarrangören ska bedriva en aktiv examensverksamhet i relation till behovet av och efterfrågan på examina. Examensarrangören kan inte låta bli att ordna examenstillfällen, om det finns personer som vill avlägga fristående examina. Vid bedömningen av om antalet examenstillfällen är tillräckligt är det viktigt att den som vill avlägga en examen eller examensdel inte behöver vänta orimligt länge på att ett examenstillfälle ska ordnas. Ordandet av examenstillfällen ska följa den förberedande utbildningen så att avläggande av en examen eller examensdel inte fördröjs på grund av att examenstillfällen ordnas sällan. Även personer som avlägger en examen eller examensdel och som deltar i examenstillfallet utan förberedande utbildning har rätt att påvisa sitt kunnande inom en rimlig tid.

I nuläget föreskrivs det inte att examensarrangörerna ska utföra självvärdering eller

delta i extern utvärdering. I paragrafens 3 mom. föreskrivs det i fortsättningen att examensarrangörerna är skyldiga att utvärdera sin egen verksamhet och delta i den kvalitetssäkring som examenskommissionerna genomför. Examenskommissionerna kan t.ex. avlägga besök hos examensarrangören och utvärdera verksamheten samt rikta enkäter till dem som avlägger fristående examen och bedömarna av examensprestationerna.

7 §. *Examenskommissioner.* Det föreslås inte att examenskommissionernas ställning ska ändras. I paragrafens 1 mom. anges dock examenskommissionernas uppgifter tydligare än i nuläget. En av examenskommissionernas viktigaste uppgifter är även i fortsättningen att organisera ordnandet av fristående examina och att i anslutning till detta ingå avtal om att ordna fristående examen med examensarrangörerna. Varje examenskommission ansvarar för att det finns tillräckligt med avtal om att ordna examina i fråga om de examina som hör till deras bransch. Närmare bestämmelser om avtal om att ordna examina finns i 7 d §.

Det anges tydligare än i nuläget att examenskommissionerna har till uppgift att se till kvalitetssäkringen av fristående examina. Kvalitetssäkringen är en del av examenskommissionernas skyldighet att utvärdera examensarrangörernas verksamhet med tanke på målsättningarna, lagstiftningen och avtalet om att ordna fristående examen. En av examenskommissionernas uppgifter är att se till att examenstillfällena ordnas i enlighet med avtalet om och planen för att ordna fristående examen och att man vid examenstillfällena iakttar examensgrunderna. Avtalet om att ordna examen är en handling som är bindande för både examenskommissionen och examensarrangören. Om en examenskommission upptäcker att det förekommer problem vid ordnandet av fristående examina, ska den ingripa i dem. Examenskommissionerna ska på olika sätt säkerställa kvaliteten på det praktiska genomförandet av ordnandet av fristående examina.

Det föreskrivs även att examenskommissionerna har till uppgift att delta i utvecklandet av systemet med fristående examina. I examenskommissionerna finns det en stor mängd branschspecifik sakkunskap som i nu-

läget inte i tillräcklig grad beaktas i utvecklandet av systemet. Genom att ändra examenskommissionernas uppgifter vill man försäkra sig om att arbetslivets och undervisningspersonalens synpunkter och sakkunskap utnyttjas bättre än i nuläget vid utvecklandet av systemet med fristående examina. Samtidigt ska deras uppgifter i anslutning till beredning av examensbetyg och annat tekniskt arbete minskas. Minskningen främjas bl.a. av stödet från det sekretariat för fristående examina som avses i 7 c § och att den i 15 a § avsedda bedömningens ställning stärks vid bedömningen av en examinands prestation. I fortsättningen ska examenskommissionerna delta i utarbetandet av grunderna för yrkes- och specialyrkesexamina och om nödvändigt för yrkesinriktade grundexamina och i utvecklandet av strukturen för yrkes- och specialyrkesexamina. Examenskommissionerna får till undervisnings- och kulturministeriet och Utbildningsstyrelsen göra framställningar om utvecklande av enskilda yrkesinriktade grundexamina, yrkes- och specialyrkesexamina samt systemet med fristående examina. I nuläget föreskrivs det om examenskommissionernas utvecklingsuppgift i 3 § i förordningen om yrkesinriktad vuxenutbildning, och enligt den paragrafen har examenskommissionerna till uppgift att följa hur systemet med fristående examina fungerar inom respektive bransch och att vid behov ta initiativ till utvecklande av systemet.

Examenskommissionerna utfärdar examensbetyg och på begäran betyg över avlagda examensdelar. Till deras uppgifter hör även att behandla begäran om omprövning av bedömningen av det kunnande som en person som avlagt en examen eller examensdel besitter. Bestämmelser om begäran om rättelse och omprövning finns i 15 c §.

I 2 mom. i paragrafen föreskrivs det om tillsättning av examenskommissionerna och deras sammansättning. I den gällande lagen föreskrivs det om detta i 7 § 2 mom. Bestämmelsen motsvarar till sina väsentliga delar den gällande bestämmelsen. Antalet medlemmar i examenskommissionerna är i nuläget högst nio, men i fortsättningen minskas det till högst sju. Av grundad anledning ska till en examenskommission dock kunna utses nio medlemmar. Nio medlemmar ska kunna

utses till exempel när examenskommissionen har betydligt fler examina än genomsnittet på sitt ansvar och sakkunskapen om dem inte annars kan garanteras.

Arbetslivsorganisationerna lägger fram förslag till medlemmar i examenskommissionerna för Utbildningsstyrelsen. Arbetslivsorganisationerna ser till att de personer som utses till examenskommissionerna har den sakkunskap om de branscher inom vilka examenskommissionen ansvarar för att ordna examen som behövs i arbetet i examenskommissionerna.

Karaktern hos examenskommissionernas arbete ändras så att kvalitetssäkringen och kvalitetsutvecklingen accentueras i stället för det tekniska arbetet. I examenskommissionerna ska det finnas företrädare för arbetstagar, arbetsgivare och undervisningsområdet. Med företrädare för undervisningsområdet avses personer som arbetar eller har arbetat som lärare inom åtminstone ett av examenskommissionens verksamhetsområden. Om den självständiga yrkesutövningen i branschen är av betydande omfattning, får även en företrädare för de självständiga yrkesutövarna vara medlem i examenskommissionen. Dessutom föreskrivs det i momentet om möjligheten att utse permanenta sakkunniga till en examenskommission. De permanenta sakkunniga utses av Utbildningsstyrelsen på förslag av examenskommissionen. Det kan vara nödvändigt att utse sakkunniga särskilt till examenskommissioner som ansvarar för fler examina än genomsnittet eller om examinas innehåll är omfattande (t.ex. flera kompetensområden). De sakkunniga för med sig branschspecifik sakkunskap till examenskommissionernas arbete, men deltar inte i examenskommissionernas beslutsfattande. I nuläget föreskrivs det om utnämning av permanenta sakkunniga i 2 § 2 mom. i förordningen om yrkesinriktad vuxenutbildning. Utöver permanenta sakkunniga kan en examenskommission enligt behov även höra andra sakkunniga.

Enligt 3 mom. får närmare bestämmelser om tillsättning av examenskommissionerna, deras sammansättning, beslutsfattande och uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om sammansättningen, tillsättandet och beslutsfattandet

finns i nuläget i 2 § i förordningen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

Enligt paragrafens 4 mom. handlar medlemmarna i examenskommissionerna under tjänsteansvar. I fråga om jäv för medlemmarna i examenskommissionerna tillämpas vad som föreskrivs i 27—29 § i förvaltningslagen (434/2003). Bestämmelserna i momentet motsvarar det gällande 7 § 5 mom.

I paragrafens 5 mom. föreskrivs det på samma sätt som i första meningen i det gällande 2 mom. att examenskommissionerna finns i anslutning till Utbildningsstyrelsen. Utbildningsstyrelsen fattar beslut om arvoden till examenskommissionernas medlemmar och sköter examenskommissionernas betalningar, bokföring och arkivering. Bestämmelsen motsvarar det gällande 7 § 6 mom.

7 a §. Utfärdande av examensbetyg och lämnande av uppgifter. I nuläget är förhållandet mellan bedömningen och de examensbetyg som examenskommissionerna utfärdar oklart, och det finns inga bestämmelser om det. Examenskommissionernas uppgifter ändras så att de motsvarar vad som föreskrivs i 7 § med betoning på utvecklande av systemet med fristående examina och fristående examina samt verksamhetens kvalitet. Till paragrafens 1 mom. fogas en bestämmelse enligt vilken examensbetyg och betyg över examensdelar ska utfärdas i enlighet med den bedömning som avses i 15 a §. Detta innebär att bedömarna beslutar om bedömningen av en examensprestation, och att examenskommissionen när den beviljar examensbetyg inte på nytt bedömer examensprestationen. Om examenskommissionen har anledning att misstänka att bedömningen är felaktig eller att bedömningen inte har genomförts på det sätt som förutsätts i avtalet mellan examensarrangören och examenskommissionen, får examenskommissionen bestämma att en ny bedömning ska göras samt av grundad anledning kräva att examensarrangören utser nya bedömare. Nya bedömare ska kunna utses till exempel i sådana fall då bedömningen har varit felaktig, examinanderna inte har behandlats jämlikt vid bedömningen eller en bedömare är uppenbart jävig att bedöma en examensprestation. Genom bestämmelsen förtydligas examenskommissionernas ställning vid bedömningen av en enskild exami-

nand och vid utfärdandet av examensbetyg. Till övriga delar motsvarar 1 mom. i paragrafen 7 a § 1 mom. i den gällande lagen.

7 c §. Sekretariatet för fristående examina. Paragrafen är ny. I paragrafen föreskrivs det om sekretariatet för fristående examina som bistår examenskommissionerna i deras arbete. Sekretariatet för fristående examina är en central aktör när det gäller att säkerställa kvaliteten på systemet med fristående examina och att avtalen om att ordna fristående examina är enhetliga. Stödet från sekretariatet för fristående examina innebär att examenskommissionerna kan koncentrera sig på att säkerställa kopplingen till arbetslivet och genomförandet av principerna för systemet med fristående examina vid planeringen och ordnandet av fristående examina samt vid bedömningen av examensprestationer. Dessutom bistår sekretariatet för fristående examina examenskommissionerna vid kvalitetssäkringen av ordnandet av fristående examina. I fortsättningen ska personer utanför examenskommissionen inte utnämnas till sekreterare och sekreterare ska inte väljas inom examenskommissionen.

Sekretariatet för fristående examina finns i anslutning till Utbildningsstyrelsen. Detta säkerställer att sekretariatet arbetar i nära samarbete med bl.a. dem som utarbetar grunderna för fristående examina. Dessutom garanterar detta att sekretariatet har möjlighet att flexibelt använda datasystemen för fristående examina.

Sekretariatet har uppgiften som huvudsysslä. För sekretariatets verksamhet ansvarar generalsekreteraren och det består av ett tillräckligt antal branschspecifika sakkunnigsekreterare. Till sekretariatet ska det även höra tillräckligt med biträdande personal.

Sekretariatet bereder avtalen om att ordna fristående examina för examenskommissionernas sammanträden. De som vill bli examensarrangörer ska till sekretariatet lämna in ett utkast till avtal om att ordna fristående examina jämte bilagor. Sekretariatet har till uppgift att bistå examenskommissionerna vid bedömningen av om de som ämnar bli examensarrangörer har tillräckliga ekonomiska och yrkesmässiga förutsättningar för ordnandet av fristående examina. Den person vid sekretariatet som ansvarar för branschen i

fråga ska tillsammans med examenskommissionen bedöma utkastet till avtal och den plan för att ordna fristående examen som bifogats utkastet. Detta ska göras med beaktande av examensgrunderna, de allmänna förutsättningarna för att ordna examen och branschen. Gällande praxis i fråga om hur avtal om att ordna examina utarbetas och genomförs är oenhetlig. Examenskommissionernas praxis har varierat och förfarandet har inte alltid varit enhetligt med tanke på examensarrangören. Sekretariatet säkerställer att förfarandet i fråga om avtal om att ordna fristående examina är enhetligt mellan de olika examenskommissionerna.

Företrädarna för sekretariatet arbetar som sekreterare för angivna examenskommissioner och bereder sammanträdena tillsammans med ordföranden för examenskommissionen. Sekreterarna säkerställer att de examensbetyg som lämnats till en examenskommission för undertecknande motsvarar examensgrunderna och i övrigt överensstämmer med anvisningarna och föreskrifterna. Sekreterarna är även sekreterare vid examenskommissionernas sammanträden. Om en sekreterare är förhindrad att delta i sammanträdet, väljer examenskommissionen en sekreterare inom sig.

Sekretariatet sköter om systemet med fristående examinas datalager. Sekretariatet ser till att datasystemet är aktuellt bl.a. i fråga om avtalen om att ordna fristående examina. Sekretariatet bearbetar även den respons som samlats in från olika aktörer och utnyttjas när systemet med fristående examina utvecklas. Sekretariatet analyserar bl.a. den respons om avläggandet av examen som samlas in från dem som avlagt fristående examen.

Närmare bestämmelser om sekretariatets sammansättning och uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 d §. Avtal om att ordna fristående examina. I paragrafen föreskrivs det om avtal om att ordna fristående examina. Paragrafen är ny. I paragrafens 1 mom. föreskrivs det att ordnande av fristående examina förutsätter att det mellan examensarrangören och examenskommissionen finns ett gällande avtal om att ordna fristående examina. I nuläget föreskrivs det om detta i 7 § 3 mom. i lagen. Examenskommissionen kan ingå avtal om att ordna fristående examina med utbildningsan-

ordnare som har tillstånd att ordna utbildning eller andra sammanslutningar eller stiftelser.

Examensarrangören ska alltid uppfylla de kriterier som anges i 6 §. Före avtal om att ordna fristående examina ingås ska examenskommissionen bedöma om de krav som i lagstiftningen ställs på examensarrangören uppfylls. En förutsättning för att avtal om att ordna examina ska kunna ingås är att det finns ett regionalt eller riksomfattande behov av de examina eller examensdelar som det avtalas om i avtalet om att ordna examen. Avtal om att ordna examen kan ingås endast med aktörer som kan visa att det finns ett behov av avtal om att ordna fristående examen med beaktande av de gällande möjligheterna att avlägga fristående examina inom branschen och i området. Ett högklassigt ordnande av fristående examina förutsätter att examensarrangören har tillräcklig kapacitet att ordna examenstillfällena.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs det på samma sätt som i den gällande bestämmelsen i 7 § 3 mom. att examenskommissionerna ska ingå avtalen om att ordna fristående examina så att examensdeltagarna erbjuds tillräckligt med examenstillfällena. Strävan är att säkerställa att det finns ett tillräckligt men samtidigt högklassigt utbud av examenstillfällena, och detta görs utöver genom att föreskriva att examenskommissionen är skyldig att se till att det finns ett tillräckligt antal avtal om att ordna examina även genom att föreskriva att examensarrangören är skyldig att ordna tillräckligt med examenstillfällena. Examenskommissionen ska försäkra sig om en tillräcklig tillgång på fristående examina genom att i avtalet om att ordna fristående examen ta in avtalsvillkor om detta. Avtalen om att ordna fristående examen jämte bilagorna förpliktar parterna, vilket innebär att examensarrangörerna ska ordna examenstillfällena i enlighet med avtalen.

I 7 § 3 mom. i den gällande lagen föreskrivs det att examenskommissionen ska ta hänsyn till att avgifterna för både deltagarna och utbildningsanordnarna är skäliga. Enligt förslaget ska det föreskrivas om detta på samma sätt som i nuläget i paragrafens 3 mom. Examenskommissionen kan påverka avgifterna för utbildningsanordnarna genom att ingå tillräckligt med avtal om att ordna

fristående examina med tanke på de branschspecifika och lokala behoven. Detta motverkar en oändamålsenlig prissättning vid ordnandet av fristående examina. Storleken på avgifterna för dem som deltar i examenstillfällena som ordnas utan förberedande utbildning fastställs däremot i avtalen om att ordna fristående examen. Deltagande i examenstillfällena finansieras huvudsakligen med statsandelsfinansiering för utbildningen. Dessutom täcks kostnaderna för ordnande av examina med studerandeavgifter som utbildningsanordnare kan ta ut hos dem som deltar i utbildning som förbereder för yrkesexamen och specialyrkesexamen.

Närmare bestämmelser om innehållet i avtalen om att ordna examina utfärdas genom förordning av statsrådet. Motsvarande bemyndigande att utfärda förordning finns i nuläget i 7 § 3 mom. i lagen. En gällande bestämmelse på förordningsnivå om innehållet i avtalen om att ordna examina finns i 5 § i förordningen om yrkesinriktad vuxenutbildning. I avtal om att ordna examina kan man på det sätt som bestäms genom förordning avtala om bland annat arrangemangen i samband med examenstillfällena, kriterier som gäller examenstillfällena samt bedömarna och kraven på dem. Det ska fortsättningsvis vara möjligt att i avtalet avtala om till exempel särskilda krav på bedömare av examina inom en viss bransch, såsom särskild arbetserfarenhet eller avlagd examen.

8 a §. Personlig tillämpning samt erkännande av kunnande. Det föreslås att till paragrafen fogas nya 2 och 3 mom.

Om examina som examinanden har avlagt tidigare eller delar av sådana examina motsvarar kunnande som anges i examensgrunderna för den examen som avläggs, ska på erkännande av kunnande tillämpas det som i denna lag föreskrivs om bedömning samt om rättelse och omprövning av bedömningen.

Om personen har sådant kunnande som anges i examensgrunderna och som förvärvats på något annat sätt, ska utbildningsanordnaren eller examensarrangören anvisa honom eller henne att delta direkt i ett examenstillfälle eller att förvärva behövlig yrkesskicklighet.

15 a §. Bedömning av examinandens kunnande. Syftet med bedömningen av kunnande

det är att ge information om examinandens kunnande och att säkerställa att kraven på yrkesskicklighet i examensgrunderna uppnås. Det har inte tidigare föreskrivits om bedömningen av kunnande, med undantag för skalan för bedömning av kunnandet, och bedömningens ställning har varit oklar med tanke på examinandens rättssäkerhet och examenskommissionernas beslutsfattande. När det gäller kvaliteten på fristående examina är det viktigt att kunnandet påvisas i autentiska situationer i arbetslivet och att bedömningen baserar sig på nationella examensgrunder. Till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. där det föreskrivs om bedömningen av examensprestationer och dem som genomför bedömningen. Bedömarna väljs liksom i nuläget av examensarrangören. I fortsättningen anges de kriterier som bedömarna ska uppfylla.

Bedömningsgruppen består av företrädare för arbetsgivare, arbetstagare och undervisningsområdet. En självständig yrkesutövare får ersätta en företrädare för arbetstagare eller arbetsgivare om man inom den bransch inom vilken examensprestationen avläggs vanligen bedriver verksamhet som självständig yrkesutövare. Om den examen eller examensdel som avläggs gäller en bransch inom vilken det inte finns företrädare för arbetstägarna, ska bedömarna företräda arbetsgivare eller självständiga yrkesutövare och undervisningsområdet. Sådana undantag kan förekomma till exempel i yrkesexamen för företagare och i specialyrkesexamen i företagsledning.

Genom bestämmelsen säkerställer man att bedömningen är kopplad till arbetslivet på samma sätt som examenskommissionernas arbete. Enligt gällande praxis fattar bedömarna enhälligt beslut om bedömningen av varje examensdel, och avsikten är inte att ändra denna praxis. Minst en tredjedel av medlemmarna ska vara närvarande vid ett enskilt examenstillfälle.

Vid bedömningen accentueras att de olika aktörerna i arbetslivet deltar i bedömningen och bedömarnas yrkesskicklighet i fråga om den examen som avläggs. Bedömarna ska ha tillräckliga yrkeskunskaper om examensgrunderna och tillräcklig yrkesskicklighet inom branschen som bedöms. Bedömarna ska vara insatta i utgångspunkterna för be-

dömningen och grunderna för den examen som bedöms. Eftersom en god yrkesskicklighet vanligen vid sidan av utbildning utvecklas genom en lång och omfattande branschspecifik arbetserfarenhet föreslås det inte att bedömarna ska uppfylla kompetenskrav som baserar sig på utbildning. För att säkerställa kunnandet i anslutning till systemet med fristående examina ska dock minst en av bedömarna ha genomgått examensmästarutbildning. Utbildningsstyrelsen har utfärdat en anvisning om utbildningsprogrammet för examensmästare. Delarna i utbildningsprogrammet är planering av ordnande av fristående examina, ordnande av fristående examina enligt personliga behov och säkerställande av kvaliteten på examensverksamheten. Utbildningsprogrammet för examensmästare ordnas av de yrkespedagogiska lärarhögskolorna. I fråga om jäv för bedömare tillämpas vad som föreskrivs i 27—29 § i förvaltningslagen.

15 c §. Rättelse och omprövning av bedömningen. I paragrafen föreskrivs det om rättelse och omprövning av bedömningen. Paragrafen är ny. Bestämmelser om en examinands rätt att begära rättelse av bedömningen finns i nuläget med stöd av hänvisningsbestämmelsen i 16 § 6 a punkten i lagen i 25 c § i lagen om grundläggande yrkesutbildning. Enligt bestämmelsen kan den som avlägger en examen eller en del av den inte begära rättelse av bedömningen av andra än examenskommissionerna som utfärdar examensbetyget. Förfarandet är inte tydligt och begäran om rättelse förverkligas inte tvådelat, utan examenskommissionens beslut om begäran om rättelse av bedömningen är slutligt. Därför föreslås det att det i lagen ska tas in en ny bestämmelse om att den som avlägger en examen eller en del av den har rätt att få veta hur bedömningsgrunderna har tillämpats på hans eller hennes examensprestation samt om rättelse av bedömningen och förfarandet i anslutning till det.

I 1 mom. ska det på samma sätt som i 25 c § 1 mom. i lagen om grundläggande yrkesutbildning föreskrivas att den som avlägger en examen eller en del av den har rätt att få veta hur bedömningsgrunderna har tillämpats på hans eller hennes prestation.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs det att en examinand har rätt att begära rättelse av ett beslut som gäller bedömning av kunnandet. Rättelse ska begäras skriftligen. Rättelse kan begäras hos dem som fattat beslut om bedömningen. På samma sätt som i bestämmelsen i 25 c § i den gällande lagen om grundläggande yrkesutbildning ska begäran om rättelse göras inom 14 dagar från den tidpunkt då den som avlägger examen eller en del av den har haft möjlighet att ta del av resultaten av bedömningen samt hur bedömningsgrunderna har tillämpats på hans eller hennes examensprestation.

I 3 mom. i paragrafen föreskrivs det att den som avlägger en examen eller en del av den har rätt att begära omprövning av ett beslut som fattats på basis av en sådan begäran om rättelse som avses i 2 mom. Enligt bestämmelsen har den som avlägger en examen eller en del av den rätt att hos examenskommissionen begära omprövning av bedömarnas beslut om begäran om rättelse. Examenskommissionen får bestämma att en ny bedömning ska göras och av grundad anledning även kräva att examensarrangören ska utse nya bedömare. Det kan bestämmas att nya bedömare ska utses t.ex. i fall där bedömningen har varit felaktig, examinanderna inte har behandlats jämlikt vid bedömningen eller om en bedömare varit uppenbart jävig att bedöma en examensprestation.

16 §. Tillämpning av vissa bestämmelser i lagen om grundläggande yrkesutbildning. I 1 mom. 6 a punkten i paragrafen föreskrivs det att på examina enligt lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning tillämpas de bestämmelser i 25 c § i lagen om grundläggande yrkesutbildning som gäller omprövning av bedömningen, dock så att beslut om rättelse av bedömningen av en fristående examen eller en del av den fattas av en examenskommission.

Eftersom det i fortsättningen föreskrivs om rättelse och omprövning av bedömningen i 15 c § föreslås det att 6 a punkten upphävs som onödig.

1.2 Lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

46 §. Statsunderstöd för ordnande av fristående examina som avläggs utan förberedande utbildning. Det föreslås att i paragrafen ändras hänvisningsbestämmelsen till lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning. Bestämmelser om avtal om att ordna fristående examina finns i fortsättningen i 7 d § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning, i stället för i 7 § 3 mom.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Enligt det föreslagna 6 § 2 mom. i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning får närmare bestämmelser om de kriterier som examensarrangören ska uppfylla utfärdas genom förordning av statsrådet. I förordningen kan preciseras vad som avses med tillräckliga ekonomiska och yrkesmässiga förutsättningar samt med tillräcklig sakkunskap om systemet med fristående examina och om examina.

Enligt 7 § 3 mom. i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning får närmare bestämmelser om tillsättning av examenskommissionerna, deras sammansättning, beslutsfattande och uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet. Med stöd av bestämmelsen får närmare bestämmelser utfärdas om förfarandena för tillsättande och beslutsfattande, såsom om beslutförhet och röstningspraxis, samt vid behov för att precisera de uppgifter som examenskommissionen enligt lagen har. För närvarande finns motsvarande bestämmelser i 2 och 3 § i förordningen om yrkesinriktad vuxenutbildning. Utbildningsstyrelsen får dessutom meddela examenskommissionerna preciserande föreskrifter om de praktiska arrangemangen kring de fristående examina.

Enligt 7 c § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning får närmare bestämmelser om sammansättningen av och uppgifterna för sekretariatet för fristående examina utfärdas genom förordning av statsrådet. Sekretariatet ska bland annat bereda avtalen om att ordna fristående examina, bistå examenskommissionerna vid bedömningen av om de som ämnar bli examensarrangörer har tillräckliga förutsättningar för ordnandet av fristående examina samt sköta om systemet med fristående examinas datalager. Dessutom ska före-

trädarna för sekretariatet arbetar som sekreterare för angivna examenskommissioner.

Enligt 7 d § 3 mom. i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning utfärdas närmare bestämmelser om innehållet i avtalen om att ordna examina genom förordning av statsrådet. Avsikten är att det i bestämmelsen ska fastställas vad det åtminstone ska avtalas om i avtalen om att ordna fristående examina. Bestämmelsen skulle kunna ha motsvarande innehåll som gällande 5 § 1 mom. i förordningen om yrkesinriktad vuxenutbildning och handla om till exempel de examina som avtalet gäller, examensspråken, arrangemangen i samband med examenstillfällena, de personer som bedömer examensprestationerna, avgifterna för dem som deltar i examenstillfällena samt ordnas utan förberedande utbildning samt avtalets giltighet.

Dessutom ska i 46 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet ingå ett bemyndigande att utfärda förordning, enligt vilket närmare bestämmelser om statsunderstödet för ordnande av fristående examina som avläggs utan förberedande utbildning utfärdas genom förordning av statsrådet. För tillfället finns en motsvarande bestämmelse i 31 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2016.

De avtal om att ordna fristående examina som varit i kraft vid denna lags ikraftträdande ändras till sådana avtal om att ordna examina som avses i denna lag. Med avvikelse från vad som föreskrivs i 15 a § 3 mom. får en person som med stöd av de avtal om att ordna examina som varit i kraft vid denna lags ikraftträdande har bedömt fristående examina fortsätta att bedöma examensprestationer tills att avtalet om att ordna examen upphör.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Examenskommissionen ska liksom för närvarande ansvara för ordnandet av och kvaliteten på fristående examina i systemet med fristående examina samt utfärda betyg över examina eller examensdelar som examinander avlagt. Systemet med fristående examina är ett examenssystem för arbetslivet där företrädare för arbetslivet deltar i bedömningen av examinandens kunskaper och säkerställer kvaliteten på den yrkesskicklighet som förvärvats. Examenskommissionerna är sådana lagstadgade organ på trepartsbasis som tillsatts av Utbildningsstyrelsen och där det finns företrädare för arbetstagare, arbetsgivare och undervisningsområdet. Men beaktande av verksamhetsprinciperna för systemet med fristående examina är examenskommissionerna även i fortsättningen ett ändamålsenligt sätt att säkra att kontakten mellan arbetslivet och bedömningen av kunskaper är tillräcklig.

Examenskommissionernas, som finns i anslutning till Utbildningsstyrelsen, uppgifter är på det sätt som förutsätts i 124 § i grundlagen fastställda i lag, och de äventyrar inte heller de grundläggande fri- och rättigheter, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. I examenskommissionens verksamhet iaktas de allmänna förvaltningslagarna, och dess medlemmar handlar liksom nu under tjänsteansvar. Genom de föreslagna bestämmelserna strävar man också efter att ytterligare stärka kvaliteten på systemet med fristående examina genom att på lagnivå precisera de kriterier som aktörerna ska uppfylla samt deras sakkunskap. Bestämmelserna om rättelse och omprövning av bedömning av examensprestationer motsvarar i fortsättningen bättre verksamhetsprinciperna för det förfarande som tillämpas på bedömning av studieprestationer vid universitet, yrkeshögskolor eller läroanstalter för yrkesutbildning.

På de grunder som anförts ovan anses det att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag**om ändring av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) 16 § 1 mom. 6 a punkten, så-
dan den lyder i lag 602/2005,

ändras 7 §, 7 a § 1 mom. och rubriken för 8 a §, av dem 7 § sådan den lyder i lagarna
1013/2005 och 788/2014 samt 7 a § 1 mom. och 8 a § sådana de lyder i lag 788/2014, samt
fogas till lagen en ny 6 §, i stället för den 6 § som upphävts genom lag 1013/2005, samt nya
7 c och 7 d §, till 8 a §, sådan den lyder i lag 788/2014, nya 2 och 3 mom., till 15 a §, sådan
den lyder i lag 788/2014, ett nytt 3 mom. samt till lagen en ny 15 c § som följer:

6 §

Examensarrangörer

Fristående examina får ordnas av de ut-
bildningsanordnare som avses i 4 § i denna
lag eller av de utbildningsanordnare som av-
ses i 8 § i lagen om grundläggande yrkesut-
bildning eller av andra sammanslutningar el-
ler stiftelser.

Examensarrangören ska ha tillräckliga
ekonomiska och yrkesmässiga förutsättning-
ar att ordna fristående examina av hög kvali-
tet samt tillräcklig sakkunskap om systemet
med fristående examina och de examina som
den ordnar. Närmare bestämmelser om de
kriterier som examensarrangören ska uppfyl-
la får utfärdas genom förordning av statsrå-
det.

Examensarrangören ska ordna tillräckligt
med examenstillfällen med tanke på behovet.
Examensarrangören ska utvärdera och ut-
veckla kvaliteten på de examenstillfällen som
ordnas och delta i den kvalitetssäkring som
examenskommissionerna genomför.

7 §

Examenskommissioner

Examenskommissionerna har till uppgift
att

1) ingå avtal om att ordna fristående exa-
mina,

2) säkerställa kvaliteten på ordnandet av
fristående examina,

3) utveckla systemet med fristående exa-
mina och de fristående examina,

4) i enlighet med 7 a § utfärda betyg över
avlagda fristående examina och avlagda ex-
amensdelar, och

5) behandla i 15 c § avsedd begäran om
omprövning av bedömningen av en exami-
nands kunnande.

Utbildningsstyrelsen bestämmer branscher
och verksamhetsområden för de olika exa-
menskommissionerna samt tillsätter kommis-
sionerna för högst tre år i sänder. Till en exa-
menskommission utses högst sju medlem-
mar. Av grundad anledning kan till en exa-
menskommission dock utses nio medlemmar.
Medlemmarna ska företräda arbetsgivare, ar-
betstagare, undervisningsområdet och, om
den självständiga yrkesutövningen i bran-
schen är av betydande omfång, självständiga
yrkesutövare. Dessutom får Utbildningssty-
relsen på förslag av en examenskommission
utse permanenta sakkunniga till examens-
kommissionen.

Närmare bestämmelser om tillsättning av
examenskommissionerna, deras sammansätt-
ning, beslutsfattande och uppgifter får utfär-
das genom förordning av statsrådet. Utbild-
ningsstyrelsen får dessutom meddela exa-
menskommissionerna preciserande föreskrif-
ter om de praktiska arrangemangen kring de
fristående examina.

Medlemmarna i examenskommissionerna handlar under tjänsteansvar. I fråga om jäv för medlemmarna i en examenskommission tillämpas vad som föreskrivs i 27—29 § i förvaltningslagen (434/2003).

Examenskommissionerna finns i anslutning till Utbildningsstyrelsen. Utbildningsstyrelsen fattar beslut om arvoden till examenskommissionernas medlemmar och sköter examenskommissionernas betalningar, bokföring och arkivering.

7 a §

Utfärdande av examensbetyg och lämnande av uppgifter

Examenskommissionen ska utfärda ett examensbetyg när en person med godkänt resultat har avlagt de examensdelar som krävs för examen. Ett betyg över en godkänd del av en examen utfärdas på begäran. Betyg över examina och examensdelar utfärdas i enlighet med den bedömning som avses i 15 a §. Om examenskommissionen har anledning att misstänka att bedömningen är felaktig eller att bedömningen inte har genomförts på det sätt som förutsätts i avtalet mellan examensarrangören och examenskommissionen, får examenskommissionen bestämma att en ny bedömning ska göras samt av grundad anledning kräva att examensarrangören utser nya bedömare.

7 c §

Sekretariatet för fristående examina

I anslutning till Utbildningsstyrelsen finns sekretariatet för fristående examina. Sekretariatet har till uppgift att bistå examenskommissionerna i deras uppgifter enligt 7 § 1 mom. och att styra och handleda examensarrangörerna. Närmare bestämmelser om

sekretariatets sammansättning och uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 d §

Avtal om att ordna fristående examina

Att ordna fristående examina kräver att en examenskommission och en i 6 § avsedd utbildningsanordnare som lämpar sig för att ordna fristående examen eller en annan sammanslutning eller stiftelse har ingått avtal om att ordna fristående examina.

En examenskommission får ingå ett avtal om att ordna fristående examina, om examensarrangören uppfyller de kriterier som anges i 6 § och det finns ett regionalt eller riksomfattande behov av examina eller examensdelar.

Examenskommissionerna ska ingå avtal om att ordna examina så att examensdeltagarna erbjuds tillräckligt med examenstillfällen. När avtalen ingås ska hänsyn dessutom tas till att avgifterna för både deltagarna och utbildningsanordnarna ska vara skäligen. Närmare bestämmelser om innehållet i avtalen om att ordna fristående examina utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 a §

Personlig tillämpning samt erkännande av kunnande

Om examina som examinanden har avlagt tidigare eller delar av sådana examina motsvarar kunnande som anges i examensgrunderna för den examen som avläggs, tillämpas på erkännande av kunnande bestämmelserna om bedömning i 15 a § och bestämmelserna om rättelse och omprövning av bedömningen i 15 c §.

Om personen har sådant kunnande som anges i examensgrunderna och som förvärvats på något annat sätt, ska utbildningsanordnaren eller examensarrangören anvisa honom eller henne att delta direkt i ett examenstill-

fälle eller att förvärva behövlig yrkesskicklighet.

15 a §

Bedömning av examinandens kunnande

Bedömningen görs av bedömare som har utsetts av examensarrangören och som företräder arbetsgivare, arbetstagare och undervisningsområdet, och som har tillräcklig yrkesskicklighet i fråga om den examen som avläggs och är tillräckligt insatta i bedömningen av och grunderna för den examen som avläggs. Om examensprestationen gäller en bransch för vilken självständig yrkesutövning är utmärkande, får företrädaren för arbetsgivare eller arbetstagare ersättas med en företrädare för de självständiga yrkesutövarna. Om den examen eller examensdel som avläggs gäller en bransch inom vilken det inte finns företrädare för arbetstagarna, ska bedömarna företräda arbetsgivare eller självständiga yrkesutövare och undervisningsområdet. Åtminstone en av bedömarna ska ha genomgått examensmästarutbildning. Bedömarna beslutar tillsammans om bedömningen av varje examensdel. I fråga om jäv för bedömare tillämpas vad som föreskrivs i 27—29 § i förvaltningslagen.

15 c §

Rättelse och omprövning av bedömningen

En examinand har rätt att få veta hur bedömningsgrunderna har tillämpats på hans eller hennes examensprestation.

Examinanden får skriftligen begära rättelse av bedömningen hos de bedömare som fattat beslut om bedömningen. Begäran om rättelse ska göras inom 14 dagar från den tidpunkt då examinanden har haft möjlighet att ta del av resultaten av bedömningen samt hur bedömningsgrunderna har tillämpats på hans eller hennes prestation.

Examinanden får hos examenskommissionen skriftligen begära omprövning av ett beslut som avses i 2 mom. Omprövning ska begäras inom 14 dagar från delfåendet av beslutet. Om beslutet är uppenbart felaktigt, får examenskommissionen bestämma att en ny bedömning ska företas samt av grundad anledning kräva att examensarrangören ska utse nya bedömare.

Denna lag träder i kraft den 20 .

De avtal om att ordna fristående examina som varit i kraft vid denna lags ikraftträdande ändras till sådana avtal om att ordna examina som avses i denna lag. Med avvikelse från vad som föreskrivs i 15 a § 3 mom. får en person som med stöd av de avtal om att ordna examina som varit i kraft vid denna lags ikraftträdande har bedömt fristående examina fortsätta att bedöma examensprestationer tills att avtalet om att ordna examen upphör.

2.

Lag**om ändring av 46 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) 46 §
som följer:

46 §

*Statsunderstöd för ordnande av fristående
examina som avläggs utan förberedande ut-
bildning*

En sammanslutning eller stiftelse som med
en examenskommission har ingått ett sådant
avtal om att ordna fristående examina som
avses i 7 d § i lagen om yrkesinriktad vuxen-

utbildning, men som inte får statsandel för
ordnandet av examina, kan beviljas statsun-
derstöd för ordnande av sådana fristående
examina som avses i 8 § och som avläggs
utan förberedande utbildning. Genom för-
ordning av statsrådet utfärdas närmare be-
stämmelser om statsunderstödet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 4 december 2014

Statsminister

ALEXANDER STUBB

Undervisnings- och kommunikationsminister *Krista Kiuru*

Parallelltext

1.

Lag**om ändring av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) 16 § 1 mom. 6 a punkten, så-
 dan den lyder i lag 602/2005,
ändras 7 §, 7 a § 1 mom. och rubriken för 8 a §, av dem 7 § sådan den lyder i lagarna
 1013/2005 och 788/2014 samt 7 a § 1 mom. och 8 a § sådana de lyder i lag 788/2014, samt
fogas till lagen en ny 6 §, i stället för den 6 § som upphävts genom lag 1013/2005, samt nya
 7 c och 7 d §, till 8 a §, sådan den lyder i lag 788/2014, nya 2 och 3 mom., till 15 a §, sådan
 den lyder i lag 788/2014, ett nytt 3 mom. samt till lagen en ny 15 c § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

6 §

Examensarrangörer

*Fristående examina får ordnas av de ut-
 bildningsanordnare som avses i 4 § i denna
 lag eller av de utbildningsanordnare som av-
 ses i 8 § i lagen om grundläggande yrkesut-
 bildning eller av andra sammanslutningar el-
 ler stiftelser.*

*Examensarrangören ska ha tillräckliga
 ekonomiska och yrkesmässiga förutsättning-
 ar att ordna fristående examina av hög kvali-
 tet samt tillräcklig sakkunskap om systemet
 med fristående examina och de examina som
 den ordnar. Närmare bestämmelser om de
 kriterier som examensarrangören ska uppfyl-
 la får utfärdas genom förordning av statsrå-
 det.*

*Examensarrangören ska ordna tillräckligt
 med examenstillfällen med tanke på behovet.
 Examensarrangören ska utvärdera och ut-
 veckla kvaliteten på de examenstillfällen som
 ordnas och delta i den kvalitetssäkring som
 examenskommissionerna genomför.*

7 §

7 §

*Examenskommissioner**Examenskommissioner*

*För ordnandet och övervakningen av de fri-
 stående examina svarar examenskommissio-*

*Examenskommissionerna har till uppgift
 att*

nera som finns i anslutning till utbildningsstyrelsen.

Utbildningsstyrelsen bestämmer branscher och verksamhetsområden för de olika examenskommissionerna samt tillsätter kommissionerna för högst tre år i sänder. Till en examenskommission utses högst nio medlemmar. Medlemmarna skall företräda arbetsgivare, arbetstagare, lärare och, om den självständiga yrkesutövningen i branschen är av betydande omfång, självständiga yrkesutövare. Närmare bestämmelser om tillsättning av examenskommissionerna, deras sammansättning och beslutsfattande utfärdas genom förordning av statsrådet.

Examenskommissionerna ingår avtal om att ordna fristående examina med de utbildningsanordnare som avses i 4 § samt vid behov med andra sammanslutningar och stiftelser som har tillräcklig sakkunskap för ordnande av fristående examina (examensarrangör). Examenskommissionerna ska ingå avtalen så att examensdeltagarna erbjuds tillräckligt med examenstillfällen. Hänsyn ska dessutom tas till att avgifterna för både deltagarna och utbildningsanordnarna hålls på en skälig nivå. Närmare bestämmelser om innehållet i avtalen om att ordna fristående examina utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare bestämmelser om examenskommissionernas uppgifter kan utfärdas genom förordning av statsrådet. Utbildningsstyrelsen kan dessutom meddela examenskommissionerna preciserande föreskrifter om de praktiska arrangemangen kring de fristående examina.

Medlemmarna i examenskommissionerna

1) ingå avtal om att ordna fristående examina,

2) säkerställa kvaliteten på ordnandet av fristående examina,

3) utveckla systemet med fristående examina och de fristående examina,

4) i enlighet med 7 a § utfärda betyg över avlagda fristående examina och avlagda examensdelar, och

5) behandla i 15 c § avsedd begäran om omprövning av bedömningen av en examinandes kunnande.

Utbildningsstyrelsen bestämmer branscher och verksamhetsområden för de olika examenskommissionerna samt tillsätter kommissionerna för högst tre år i sänder. Till en examenskommission utses högst sju medlemmar. Av grundad anledning kan till en examenskommission dock utses 9 medlemmar. Medlemmarna ska företräda arbetsgivare, arbetstagare, undervisningsområdet och, om den självständiga yrkesutövningen i branschen är av betydande omfång, självständiga yrkesutövare. Dessutom får Utbildningsstyrelsen på förslag av en examenskommission utse permanenta sakkunniga till examenskommissionen.

Närmare bestämmelser om tillsättning av examenskommissionerna, deras sammansättning, beslutsfattande och uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet. Utbildningsstyrelsen får dessutom meddela examenskommissionerna preciserande föreskrifter om de praktiska arrangemangen kring de fristående examina.

Medlemmarna i examenskommissionerna handlar under tjänsteansvar. I fråga om jäv för medlemmarna i en examenskommission

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

handlar under tjänsteansvar. I fråga om jäv för medlemmarna tillämpas vad som föreskrivs i 27—29 § i förvaltningslagen (434/2003).

Utbildningsstyrelsen fattar beslut om arvoden till examenskommissionernas medlemmar och sköter examenskommissionernas betalningsrörelse, bokföring och arkivering.

7 a §

Utfärdande av betyg och lämnande av uppgifter

Examenskommissionen ska utfärda ett examensbetyg när en person med godkänt resultat har avlagt de examensdelar som krävs för examen. Examenskommissionen ska på begäran utfärda ett betyg över avlagda examensdelar.

tillämpas vad som föreskrivs i 27—29 § i förvaltningslagen (434/2003).

Examenskommissionerna finns i anslutning till Utbildningsstyrelsen. Utbildningsstyrelsen fattar beslut om arvoden till examenskommissionernas medlemmar och sköter examenskommissionernas betalningar, bokföring och arkivering.

7 a §

*Utfärdande av **examensbetyg** och lämnande av uppgifter*

Examenskommissionen ska utfärda ett examensbetyg när en person med godkänt resultat har avlagt de examensdelar som krävs för examen. *Ett betyg över en godkänd del av en examen utfärdas på begäran. Betyg över examina och examensdelar utfärdas i enlighet med den bedömning som avses i 15 a §. Om examenskommissionen har anledning att misstänka att bedömningen är felaktig eller att bedömningen inte har genomförts på det sätt som förutsätts i avtalet mellan examensarrangören och examenskommissionen, får examenskommissionen bestämma att en ny bedömning ska göras samt av grundad anledning kräva att examensarrangören utser nya bedömare.*

7 c §

Sekretariatet för fristående examina

I anslutning till Utbildningsstyrelsen finns sekretariatet för fristående examina. Sekretariatet har till uppgift att bistå examenskommissionerna i deras uppgifter enligt 7 § 1 mom. och att styra och handleda examensarrangörerna. Närmare bestämmelser om sekretariatets sammansättning och uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 d §

Avtal om att ordna fristående examina

Att ordna fristående examina kräver att en examenskommission och en i 6 § avsedd utbildningsanordnare som lämpar sig för att

ordna fristående examen eller en annan sammanslutning eller stiftelse har ingått avtal om att ordna fristående examina.

En examenskommission får ingå ett avtal om att ordna fristående examina, om examensarrangören uppfyller de kriterier som anges i 6 § och det finns ett regionalt eller riksomfattande behov av examina eller examensdelar.

Examenskommissionerna ska ingå avtal om att ordna examina så att examensdeltagarna erbjuds tillräckligt med examenstillfällen. När avtalen ingås ska hänsyn dessutom tas till att avgifterna för både deltagarna och utbildningsanordnarna ska vara skäliga. Närmare bestämmelser om innehållet i avtalen om att ordna fristående examina utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 a §

Personlig tillämpning samt erkännande av kunnande

Om examina som examinanden har avlagt tidigare eller delar av sådana examina motsvarar kunnande som anges i examensgrunderna för den examen som avläggs, tillämpas på erkännande av kunnande bestämmelserna om bedömning i 15 a § och bestämmelserna om rättelse och omprövning av bedömningen i 15 c §.

Om personen har sådant kunnande som anges i examensgrunderna och som förvärvats på något annat sätt, ska utbildningsanordnaren eller examensarrangören anvisa honom eller henne att delta direkt i ett examenstillfälle eller att förvärva behövlig yrkesskicklighet.

15 a §

Bedömning av examinandens kunnande

Bedömningen görs av bedömare som har utsetts av examensarrangören och som företräder arbetsgivare, arbetstagare och undervisningsområdet, och som har tillräcklig yrkesskicklighet i fråga om den examen som avläggs och är tillräckligt insatta i bedöm-

ningen av och grunderna för den examen som avläggs. Om examensprestationen gäller en bransch för vilken självständig yrkesutövning är utmärkande, får företrädaren för arbetsgivare eller arbetstagare ersättas med en företrädare för de självständiga yrkesutövarna. Om den examen eller examensdel som avläggs gäller en bransch inom vilken det inte finns företrädare för arbetstagarna, ska bedömarna företräda arbetsgivare eller självständiga yrkesutövare och undervisningsområdet. Åtminstone en av bedömarna ska ha genomgått examensmästarutbildning. Bedömarna beslutar tillsammans om bedömningen av varje examensdel. I fråga om jäv för bedömare tillämpas vad som föreskrivs i 27—29 § i förvaltningslagen.

15 c §

Rättelse och omprövning av bedömningen

En examinand har rätt att få veta hur bedömningsgrunderna har tillämpats på hans eller hennes examensprestation.

Examinanden får skriftligen begära rättelse av bedömningen hos de bedömare som fattat beslut om bedömningen. Begäran om rättelse ska göras inom 14 dagar från den tidpunkt då examinanden har haft möjlighet att ta del av resultaten av bedömningen samt hur bedömningsgrunderna har tillämpats på hans eller hennes prestation.

Examinanden får hos examenskommissionen skriftligen begära omprövning av ett beslut som avses i 2 mom. Omprövning ska begäras inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. Om beslutet är uppenbart felaktigt, får examenskommissionen bestämma att en ny bedömning ska företas samt av grundad anledning kräva att examensarrangören ska utse nya bedömare.

Denna lag träder i kraft den 20 .

De avtal om att ordna fristående examina som varit i kraft vid denna lags ikraftträdande ändras till sådana avtal om att ordna examina som avses i denna lag. Med avvikelse från vad som föreskrivs i 15 a § 3 mom. får en person som med stöd av de avtal om att ordna examina som varit i kraft vid denna lags ikraftträdande har bedömt fristående

examina fortsätta att bedöma examensprestationer tills att avtalet om att ordna examen upphör.

16 §

*Tillämpning av vissa bestämmelser i lagen
om grundläggande yrkesutbildning*

På utbildning och examina enligt denna lag tillämpas dessutom följande bestämmelser i lagen om grundläggande yrkesutbildning:

6 a) bestämmelserna i 25 c § om rättelse av bedömningen, dock så att beslut om rättelse av bedömningen av en fristående examen eller en del av den fattas av en examenskommission enligt 7 § i denna lag,

(upphävs)

*Denna lag träder i kraft den 20 .
De avtal om att ordna fristående examina som varit i kraft vid denna lags ikraftträdande ändras till sådana avtal om att ordna examina som avses i denna lag. Med avvikelse från vad som föreskrivs i 15 a § 3 mom. får en person som med stöd av de avtal om att ordna examina som varit i kraft vid denna lags ikraftträdande har bedömt fristående examina fortsätta att bedöma examensprestationer tills att avtalet om att ordna examen upphör.*

2.

Lag**om ändring av 46 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) 46 §
som följer:

Gällande lydelse

46 §

*Statsunderstöd för ordnande av fristående
examina som avläggs utan förberedande ut-
bildning*

En sammanslutning eller stiftelse som med en examenskommission har ingått ett sådant avtal om ordnande av fristående examina som avses i 7 § 3 mom. i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning, men som inte får statsandel för ordnandet av examina, kan beviljas statsunderstöd för ordnande av sådana fristående examina som avses i 8 § och som avläggs utan förberedande utbildning. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om statsunderstödet.

Föreslagen lydelse

46 §

*Statsunderstöd för ordnande av fristående
examina som avläggs utan förberedande ut-
bildning*

En sammanslutning eller stiftelse som med en examenskommission har ingått ett sådant avtal om att ordna fristående examina som avses i 7 d § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning, men som inte får statsandel för ordnandet av examina, kan beviljas statsunderstöd för ordnande av sådana fristående examina som avses i 8 § och som avläggs utan förberedande utbildning. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om statsunderstödet.

Denna lag träder i kraft den 20 .